

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain sekä kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maatalousyrittäjän lomituspalveluista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi hallinnon osalta siten, että Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hoidettaviksi siirtyisivät nykyisin lääninhallituksille kuuluvat lomituspalvelujen hallintotehtävät kokonaan sekä osa sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvista hallinto-tehtävistä.

Lain soveltamisalaa supistettaisiin siten, että lomituspalvelujen saanti edellyttäisi päätoimista maatalouden harjoittamista. Lisäedellytyksenä olisi pääsääntöisesti, että maatalousyrittäjällä on voimassa maatalousyrittäjien eläkelaisa tarkoitettu vähimmäiseläketurvaa koskeva pakollinen vakuutus.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset lomitettavan päivän pituuden määrittelystä työtunteina. Tuntien määrä vastaisi lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta maatalon töihin päivittäin käytettävästä kokonais-työajasta.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että maatalousyrittäjällä olisi oikeus valita, käyttääkö hän kunnan järjestämiä lomituspalveluja vai järjestääkö hän lomituksensa itse. Saman tilan yrittäjät tekisivät saman valinnan. Se koskisi lomituspalveluja kokonaisuutena. Lomituksensa itse järjestävä maatalousyrittäjä voisi päättää, mistä hän hankkii palvelun. Hän ei kuitenkaan voisi palkata lomittajaksi kanssaan samalla tilalla asuvaa henkilöä. Kunta maksaisi korvausta yrittäjän itse hankkimasta lomituksesta aiheutuneista kustannuksista. Korvaus maksettaisiin pääsääntöisesti etukäteen määritellyn työtuntimäärän perusteella ja porrastettaisiin sen mukaan,

hoitaako lomituksen ammattimainen vai tilapäinen lomittaja. Maatalousyrittäjän olisi irrottauduttava tehtäväosuutensa hoitamisesta myös itse järjestämänsä lomituksen ajaksi.

Kunnan järjestämien lomituspalvelujen toteutukselle säädettäisiin rajoituksia. Kunnan palveluja käyttävän maatalousyrittäjän vuosilomaan saisi kuulua enintään kolme sunnuntaita. Jos yrittäjän tehtäväosuutta vastaava päivittäinen työtuntimäärä vuosiloma- ja viikkovapaalomituksen aikana ei riitä kattamaan kunnan palveluksessa olevan lomittajan täyttä työaikaa, yrittäjä joutuisi osaltaan vastaamaan lomittajan työajan täyttymisestä. Se tapahtuisi maatalousyrittäjän valinnan mukaan vaihtoehtoisesti joko niin, että yrittäjät pitävät lomiaan samanaikaisesti, tai yrittäjä käyttää maksullista lomituspapua tai täydentää vuosilomapäiviään viikkovapaaseen kuuluvilla tunneilla taikka käyttää vuosilomaan tai viikkovapaaseen kuuluvat tuntinsa täysinä päivinä, jolloin hänen loma- tai viikkovapaapäiviensä määrä vastaavasti pienenee.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus kuntien valtionosuuslain voimaantulosäännöksen muuttamisesta siten, että sanotulla lailla kumottua lakia kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista sovellettaisiin maatalousyrittäjien lomituspalvelulaisissa tarkoitettuihin valtion korvauksiin vuoden 1996 loppuun.

Esitys liittyy valtion vuoden 1996 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Laissa maatalousyrittäjän lomituspalveluista (2/85, jäljempänä lomituspalvelulaki) säädetään maatalousyrittäjän oikeudesta saada kunnan järjestämä maatalouslomittaja huolehtimaan tietyistä maatilan toiminnan jatkuvuuden kannalta välttämättömistä tehtävistä silloin, kun maatalousyrittäjä on vuosilomalla tai viikkovapaalla sekä silloin, kun hän tarvitsee tilan ulkopuolista apua esimerkiksi sairauden, tapaturman, kuntoutuksen, raskauden ja synnytyksen, lapsen sairastumisen, varusmies- tai siviilipalveluksen taikka muun vastaavan tilapäisen syyn vuoksi. Maatalousyrittäjän vuosiloma on 22 päivää ja viikkovapaa 12 päivää kalenterivuodessa. Sijaisavun kesto vaihtelee sen mukaan, mistä syystä sen tarve johtuu. Vuosiloma on maatalousyrittäjälle maksuton, mutta viikkovapaasta ja sijaisavusta peritään maksu, joka kattaa osan kustannuksista.

Oikeus lomituspalveluihin on maatalousyrittäjällä, joka itse työhön osallistuen harjoittaa maataloutta. Lisäksi hänellä tulee pääsääntöisesti olla voimassa maatalousyrittäjien eläkelaisissa (467/69) tarkoitettu eläkevakuutus joko pakollisena tai vapaaehtoisena. Oikeus vuosilomaan ja viikkovapaaseen kuuluu vain niille maatalousyrittäjille, jotka harjoittavat karjataloutta. Karjatalouden tulee lomitusajankohtana käsittää vähintään neljä kotieläinyksikköä, jotka on määritelty asetuksessa maatalousyrittäjän lomituspalveluista (46/85, jäljempänä lomituspalveluasetus). Sijaisapua voivat saada myös sellaiset maatalousyrittäjät, jotka harjoittavat pelkästään kasvinviljelyä.

Vuosilomaa myönnettiin vuonna 1993 noin 79 000 karjatalousyrittäjälle. Lomitetujen vuosilomapäivien määrä oli kaikkiaan noin 1 954 000. Samana vuonna viikkovapaata piti runsaat 15 000 yrittäjää ja lomitetuja viikkovapaapäiviä oli noin 106 000. Sijaisapua sai noin 17 400 maatalousyrittäjää ja lomitetuja sijaisapupäiviä oli noin 736 700. Lomitetujen päivien kokonaismäärä oli vuonna 1993 noin 2 797 000. Määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna noin 115 200 päivällä eli noin 4 %.

Kunnan on järjestettävä lomituspalvelulaisa tarkoitettut palvelut. Kunta voi järjestää

palvelut ottamalla palvelukseensa työsopimussuhteeseen tarpeellisen määrän maatalouslomittajia, hoitamalla toiminnan sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa taikka ostamalla palveluja toiselta kunnalta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta voi hyväksyä lomittajaksi myös maatalousyrittäjän ehdottaman henkilön, jos lomittajien saantia ei voida muutoin turvata tai jos yrittäjä ei erityisestä syystä voi käyttää edellä tarkoitettuja kunnan lomittajia. Myös yrittäjän ehdotuksesta hyväksytty lomittaja on työsopimussuhteessa kuntaan.

Vuonna 1993 päätoimisia kuntaan työsopimussuhteessa olleita lomittajia oli noin 8 200. Lisäksi kunnissa käytettiin noin 5 900:ää kuntaan lyhytaikaisessa työsuhteessa ollutta henkilöä tuntipalkkaisina lomittajina.

Kunnille korvataan valtion varoista kaikki lomituspalveluista aiheutuneet tarpeelliset käyttökustannukset, joista on vähennetty toiminnasta saadut tulot. Tarpeellisina käyttökustannuksina pidetään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:ssä mainittuja kustannuksia sekä ostopalveluista suoritettavia korvauksia. Laki on kumottu vuoden 1993 alusta voimaan tulleella kuntien valtionosuuslailla (688/92), mutta sitä sovelletaan muun muassa lomituspalveluihin myönnettävään valtion korvaukseen vuoden 1995 loppuun asti.

Lomituspalvelujen käyttökustannukset ovat pääasiassa muodostuneet lomittajien palkkauksesta aiheutuneista välittömistä ja välillisistä työvoimakustannuksista. Vuonna 1993 valtion korvattavia kustannuksia oli 1 274 miljoonaa markkaa ja vuonna 1994 noin 1 085 miljoonaa markkaa.

Lomituspalvelujen hoitamista varten kunnassa on lomautakunta, jonka tehtäviä voi hoitaa myös muu monijäseninen toimielin. Lisäksi kunnassa tulee olla lomituspalvelujen hallintotehtäviä varten virka, joka voi olla sivuvirka tai yhdistetty kunnan muuhun virkaan. Lomituspalvelujen hallinnon rahoitukseen kunta saa yleistä valtionosuutta.

Lomitustoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Lääninhallitus johtaa, ohjaa ja valvoo

lomitustoimintaa läänin alueella. Lääninhallitus toimii myös valtionosuusviranomaisena. Se jakaa toiminnan käyttökustannuksiin tarjotut ennakot kunnille, tarkistaa ennakkojen käyttöä koskevat tilitykset, päättää niiden hyväksymisestä sekä huolehtii tilitysten perusteella maksettavien loppuerien suorittamisesta kunnille ja liikaa maksettujen ennakkojen perimisestä kunnilta.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Hallintojärjestelmän uudistaminen

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö asetti syksyllä 1993 lomituspäalvelujen hallinto- ja rahoitustyöryhmän muun ohessa selvittämään sellaisia lomituspäalvelujen hallinto-organisaation kehittämismäitoehtoja, joiden avulla palvelut voidaan järjestää nykyistä taloudellistemmin ja tehokkaammin. Työryhmä ehdotti, että nykyisen organisaation vaihtoehtoksi valmistellaan niin kutsuttua Mela-mallin mukaista hallinto-organisaatiota, jossa lomituspäalvelujen hallinto olisi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella (Mela). Ministeriö asetti kesällä 1994 lomituspäalvelujen hallinnon kehittämistyöryhmän, jonka tuli tehdä yksityiskohtainen selvitys mahdollisuudesta siirtää lomituspäalvelujen hallinto Melalle sekä selvittää hallintojärjestelmän muuttamisen tarpeellisuus ja tehdä sitä koskeva ehdotus.

Työryhmä piti lomituspäalvelujen hallinnon uudistamista tarpeellisenä useista syistä. Keskeisenä syynä oli se, että toiminnan taloudellisuuteen ja määrärahan käytön valvontaan kohdistuu yhä lisääntyviä paineita. Työryhmä katsoi myös, että kuntien itsehallinnon korostuessa lomituspäalvelut soveltuivat entistä huonommin kuntien lakisääteiseksi tehtäväksi. Lisäksi maatalouden rakenne-muutos ja siihen liittyvä loman oikeutettujen määrän voimakas supistuminen on johtanut siihen, että toiminta on nykyisin suuressa osassa maata hajautunut liian pieniin yksiköihin.

Työryhmä ehdotti, että Mela-mallin mukainen hallintojärjestelmään siirryttäisiin kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa, joka toteutettaisiin vuoden 1996 alusta, Melalle siirtyisivät nykyisin lääninhallituksille kuuluvat lomituspäalvelujen hallintotehtävät kokonaan ja osa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle kuuluvista hallintotehtävistä. Lo-

mituspäalvelujen järjestäminen olisi edelleen kuntien lakisääteinen tehtävä.

Toisessa vaiheessa myös vastuu lomituspäalvelujen järjestämisestä paikallistasolla siirtyisi Melalle. Vuoden 1997 alusta alkaisi kahden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana kunnilla olisi mahdollisuus valita, haluavatko ne jatkaa palvelujen järjestämistä vai vapautua siitä. Jos kunta haluaa jatkaa palvelujen järjestämistä, se tekisi Melan kanssa toimeksiantosopimuksen, jossa sovittaisiin, että kunta hoitaa lomitustoiminnan omalla alueellaan tai sen lisäksi yhden tai useamman muun kunnan alueella. Lomituspäalvelujen hallinnon määräraha irrotettaisiin yleisestä valtionosuudesta ja mitoitettaisiin niin, että se suosisi palvelujen järjestämistä nykyistä suuremmissa alueellisissa yksiköissä. Ellei jollakin alueella saataisi aikaan kunnan ja Melan välistä toimeksiantosopimusta, Mela hoitaisi siirtymäkauden jälkeen kyseisen alueen palvelut oman paikallisyksikkönsä avulla.

Tässä esityksessä ehdotetaan lomituspäalvelulakia muutettavaksi vuoden 1996 alusta siten, että edellä kuvattu Mela-mallin mukainen hallintojärjestelmän ensimmäinen vaihe toteutuisi. Tarkoitus on, että lomituspäalvelulainsäädäntö uudistetaan kokonaan Mela-mallin toisen vaiheen yhteydessä vuoden 1997 alusta. Uusi laki sisältäisi muun muassa säännökset lomituspäalvelujen hallinnon rahoituksesta sekä toiminnasta aiheutuvien käyttökustannusten korvaamisesta. Sanotusta syystä esityksessä ehdotetaan kuntien valtionosuuslain siirtymäsäännöstä muutettavaksi siten, että kumottua lakia kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja avustuksista sovellettaisiin lomituspäalvelujen käyttökustannuksiin maksettaviin valtion korvauksiin vielä vuoden 1996 loppuun.

2.2. Maatalousyrittäjän oikeus järjestää itse lomituksensa

Lomituspäalvelujen hallinnon kehittämistyöryhmän tehtävänä oli myös valmistella lomituspäalvelusetelin käyttöönottoa yhtenä lomituspäalvelujen järjestämismäitoehtona. Setelijärjestelmässä maatalousyrittäjä vastaisi itse lomituksen järjestämisestä, ja lomituspäalvelusetelillä katettaisiin siitä aiheutuvia kustannuksia. Työryhmä määritteli lomituspäalvelusetelijärjestelmän peruslähtökohdat ja

katsoi, että siihen liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi seteliä tulisi kokeilla ennen kuin lopullinen päätös sen käyttöön otosta tehdään. Valtion vuoden 1996 talousarvioesityksessä edellytetään lomituspäalvelusäännöksiä muutettavaksi niin, että säästövaikutus vuonna 1996 on 250 miljoonaa markkaa. Tähän liittyy talousarvioesitykseen sisältyvä maininta, jonka mukaan lomituspäalvelujen järjestämistapoja monipuolistetaan ja maatalousyrittäjien oikeuksia ja vastuuta lomituspäalvelujen järjestämisessä lisätään. Tämän johdosta lomituspäalvelulakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset maatalousyrittäjän oikeudesta järjestää itse lomitukseensa. Säännökset on valmisteltu työryhmän lomituspäalvelusetelille määrittelemien lähtökohtien pohjalta.

Maatalousyrittäjällä olisi oikeus valita, käyttääkö hän kunnan järjestämiä lomituspäalveluja vai järjestääkö hän itse lomitukseensa, jolloin kunta korvaisi siitä hänelle aiheutuvia kustannuksia. Maatalousyrittäjän tulisi myös itse järjestämänsä lomituksen avulla tosiasiallisesti irrottautua maataloustöhtävistään. Tämä toteutuisi varmimmin silloin, kun lomittajana toimisi tilan ulkopuolelta hankittu henkilö. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että maatalousyrittäjä ei voisi palkata työsuhteeseen henkilöä, joka asuu hänen kanssaan samalla tilalla. Muutoin maatalousyrittäjällä olisi vapaus valita, miten hän lomitukseensa järjestää. Hän voisi hankkia palvelut ostopäalveluina joko lomituspäalveluja tarjoavalta yritykseltä, yhteisöltä tai itsenäiseltä ammatin harjoittajalta tai hän voisi ottaa työsuhteeseen tilan ulkopuolella asuvan henkilön.

Rajanvedolla itsenäisen ammatinharjoittajan ja maatalousyrittäjään työsuhteessa olevan lomittajan välillä on suuri merkitys niin lomittajalle kuin maatalousyrittäjällekin. Itsenäisen ammatinharjoittajan tulee muun muassa vastata itse työeläke-, tapaturma- ja muiden sosiaalivakuutusmaksujen samoin kuin yrittäjätöimintänsä koskevan ennakko-veron suorittamisesta. Jos maatalousyrittäjä palkkaa lomittajan työsuhteeseen, hänen tulee vastata kaikista työnantajille kuuluvista velvollisuuksista. Se, hyväksytäänkö henkilö itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi esimerkiksi verotuksessa, ratkaistaan kuitenkin jälkikäteisarvion perusteella. Tilanne on ongelmattomampi, jos itse hankittuina lomittajina käytetään lomituspäalveluja tarjoavaan yrityk-

seen palveluksessa olevia lomittajia.

Esityksen eräänä tavoitteena onkin, että kunnan järjestämien palvelujen rinnalle alkaisi enenevässä määrin muodostua yksityistä, mieluiten yrityspohjaista ja kenties moniala-ammattillisuuteen perustuvaa palvelutoimintaa. Silloin itse järjestetystä lomituksesta voisi kehittyä varteenotettava vaihtoehto kunnan järjestämille palveluille. Muun muassa tätä silmälläpitäen ehdotetaan, että itse järjestetystä lomituksesta maksettava korvaus porrastettaisiin siten, että korkein korvaus maksettaisiin lomituspäalveluja tarjoavan yrityksen palveluksessa olevan lomittajan käytöstä ja alhaisin korvaus maatalousyrittäjään työsuhteessa olevan lomittajan käytöstä.

2.3. Muut lomituspäalvelujen sisällölliset muutokset

Oikeus lomituspäalveluihin

Säästötavoitteen saavuttamiseksi on tarpeen rajoittaa lomituspäalveluihin oikeutettujen piiriä. Palvelut pyritäisiin kohdentamaan niille maatalousyrittäjätoiminnan harjoittajille, jotka toiminnan laajuuden vuoksi niitä eniten tarvitsevat. Ne, joille maatalous on muuhun toimintaan ja olosuhteisiin nähden selvästi pikemminkin harraste kuin elinkeino, jäisivät lakisäätöisten lomituspäalvelujen ulkopuolelle. Sen vuoksi lain soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lomituspäalvelujen saanti edellyttäisi päätoimista maatalouden harjoittamista. Lisäksi edellytettäisiin, että maatalousyrittäjällä on voimassa maatalousyrittäjien eläkelaisa tarkoitettu vähimmäiseläketurvaa koskeva pakollinen vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi.

Lomituspäivän kesto

Voimassa olevan lain 20 §:n 1 momentin mukaan lomittajan päivittäinen työ maatalousyrittäjätoiminnassa määräytyy lomitettavan yrittäjän tehtäväosuuden mukaan, ellei yrityksen olosuhteista tai lomitukseen liittyvistä järjestelyistä muuta johdu. Lomittajan päivittäisen työajan määrittelystä säädetään tarkemmin lomituspäalveluasetuksen 10 a §:n 2 momentissa. Sen mukaan lomautakunnan on etukäteen arvioitava maatalousyrittäjätoiminnan kokonaisaika lomitusaikakohtana sekä lomitet-

tavan yrittäjän tehtäväosuus työtunteina edellä mainitusta kokonaistyöajasta.

Nykyisten säännösten keskeinen ajatussisältö kirjattaisiin edelleen lakiin, mutta sääntelyn näkökulmaa ja rakennetta muutettaisiin. Ehdotetun lain 8 ja 9 a §:ssä säädettäisiin lomituspäivän keston eikä lomittajan työajan perusteiden määrittelystä. Samalla nykyistä asetustasoista sääntelyä nostettaisiin lain tasolle. Tämä koskee lomituspäivän keston määrittelyä työtunteina. Muutos on tärkeä sen vuoksi, että lomituspäivän keston määrittely vaikuttaisi olennaisesti maatalousyrittäjän oikeudelliseen asemaan. Lomituspäivän keston mukaan määräytyisi muun muassa se, moneltako tunnilta korvaus itse hankitusta lomituksesta maksetaan. Lisäksi sen mukaan määräytyisi, miltä osin kunnan palveluja käyttävä maatalousyrittäjä on vastuussa lomittajan työllistymisestä siten kuin jäljempänä tarkemmin selostetaan.

Rajoitukset kunnan järjestämien lomituspalvelujen toteutuksessa

Lain 18 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi kunnan järjestämien lomitusten toteuttamiselle eräitä rajoituksia, joilla pyritään alentamaan valtion korvattavia kustannuksia. Maatalousyrittäjän vuosilomaan saisi sisältyä enintään kolme sunnuntaita tai sellaista juhlapäivää, joilta lomittajalle maksetaan sunnuntaityökorvaus. Määrän rajoittaminen kolmeen perustuu siihen, että yhtäjaksoiseen 22 päivän vuosilomaan sisältyy keskimäärin kolme sunnuntaita. Kustannussyistä on taroituksenmukaista rajoittaa vuosilomien pitämistä niin, ettei niihin sisälly keskimääräistä useampia viikonloppuja ja juhlapäiviä.

Edellä on todettu, että lomittettavan päivän kesto ehdotetaan määriteltävän työtunteina maatalousyrittäjän tehtäväosuuden mukaan, kuten periaatteessa menetellään myös voimassa olevan lain nojalla. Lomittajan työpäivä ei täyty, jos maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaava työtuntimäärä jää kovin alhaiseksi. Näin ollen lomittajalle joudutaan usein maksamaan palkkaa sellaisiltakin tunteilta, joita ei ole voitu käyttää lomitus työhön. Epäkohdan korjaamiseksi lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että sanotunlaisissa tilanteissa maatalousyrittäjä joutuisi osaltaan vastaamaan lomittajan työpäivän täyttymisestä vuosiloma- ja viikkovapaalomituksissa.

Se tapahtuisi pääsääntöisesti seuraavilla tavoilla, joista yrittäjä voisi valita yhden tai useampia kerrallaan:

- maatalousyrittäjä pitää lomansa tai viikkovapaansa samanaikaisesti toisen yrittäjän kanssa,
- maatalousyrittäjä käyttää maksullista lomitusapua puuttuvien työtuntien täydennykseksi,
- maatalousyrittäjä käyttää vuosilomapäiviensä täydennykseksi viikkovapaaseensa kuuluvia lomitus tunteja, tai
- maatalousyrittäjä käyttää lomansa tai viikkovapaansa kokonaisina päivinä, jolloin hänen loma- tai viikkovapaapäiviensä määrä vastaavasti pienenee.

Ehdotus merkitsisi sitä, että lomittajan toimenkuva laajenisi nykyisestä jossain määrin silloin, kun yrittäjä valitsisi jonkin kolmesta viimeksi mainitusta vaihtoehdosta. Näissä tapauksissa hän voisi antaa lomittajalle muitakin tehtäviä kuin karjatalouteen säännöllisesti kuuluvia ja muita yrityksen hoitoon liittyviä välttämättömiä tehtäviä. Lisätehtävien tulisi kuitenkin liittyä maatalousyrittäjätoimintaan.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Hallinnon uudistusta koskeva ehdotus merkitsisi yhden henkilötyövuoden vähennystä sosiaali- ja terveysministeriössä ja yhteensä noin 6,5 henkilön vuosittaisen työpanoksen vähenemistä lääninhallituksissa. Valtion vuoden 1996 talousarvioesityksessä on ehdotettu myönnettäväksi Melalle 2,2 miljoonan markan määräraha käytettäväksi lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Hallinnon uudistusta koskevalla ehdotuksella ei olisi välittömiä taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia lomituspalvelujen paikallishallinnossa.

Lain soveltamisalan muutoksesta arvioidaan aiheutuvan kustannussäästöä noin 48,8 miljoonaa markkaa.

Vuosiloman käytön rajoittaminen niin, että vuosilomaan voisi sisältyä vain kolme sunnuntaita tai muuta sellaista juhlapäivää, jonka aikana tehdystä työstä lomittajalle maksetaan sunnuntaityökorvaus, vähentäisi kustannuksia noin 10 miljoonaa markkaa.

Maatalousyrittäjän oikeus järjestää itse lomituksensa sekä kunnan palveluksessa olevien lomittajien työllistämisvastuun siirtäminen osittain maatalousyrittäjille tehostaisivat lomittajatyövoiman käyttöä. Muutoksen arvioidaan vähentävän kustannuksia noin 147 miljoonaa markkaa. Esityksessä ehdotetut muutokset säästäisivät valtion menoja vuositasolla yhteensä 205,8 miljoonaa markkaa.

Lisäksi lomituspäalveluasetusta on tarpeen muuttaa, jotta vuodelle 1996 asetettu säästötaavoite voitaisiin toteuttaa kokonaisuudessaan. Asetuksen muutoksella on tarkoitus korottaa sijaisavusta perittäviä maksuja siten, että maksukertymä nousee nykyisestä 13 prosentista 20 prosenttiin toiminnan kokonaiskustannuksista. Maksukertymän lisäys ja maksujen korottamisesta johtuva sijaisavun käytön väheneminen säästäisivät kustannuksia arviolta noin 42,3 miljoonalla markalla. Asetusta on tarkoitus muuttaa myös niin, että pitkään jatkuneiden sijaisapulomitusten valvontaa tehostetaan. Muutos vähentäisi kustannuksia noin 2 miljoonaa markkaa.

Edellä mainittujen toimenpiteiden aiheuttaman säästön lisäksi kustannusten arvioidaan vuonna 1996 pienenevän noin 27 miljoonalla markalla maatalousyrittäjien määrän vähenemisen vuoksi.

3.2. Vaikutukset maatalousyrittäjien asemaan

Lain soveltamisalan rajoitusta koskeva ehdotus merkitsisi, että noin 4 000 nykyistä lomituspäalveluihin oikeutettua jäisi palvelujen ulkopuolelle. Maatalouden rakennemuutoksen johdosta oikeutettujen määrä vähenee lisäksi arviolta 3 000:lla. Lomaan oikeutettujen määrän arvioidaan olevan vuonna 1996 yhteensä vajaat 64 000.

Maatalousyrittäjän oikeus järjestää itse lomituksensa loisi edellytykset maatalousyrittäjän valinnan vapauden lisääntymiselle. Toisaalta tämän vaihtoehdon valinnut maatalousyrittäjä joutuisi ottamaan myös vastuun lomituksen järjestämisestä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Alustavan arvion mukaan vaihtoehtoa käyttäisi alkuvaiheessa enintään viidesosa kaikista lomaan oikeutetuista.

Esitys lisäisi myös kunnan lomituspäalvelujen käyttävien maatalousyrittäjien vastuuta lomitusten toteuttamisessa, sillä he joutuisivat osaltaan vastaamaan lomittajan täysipäivä-

sestä työllistymisestä joko pitämällä lomiaan samanaikaisesti muun yrittäjän kanssa, ottamalla vastuuta lomituksen kustannuksista tai luopumalla osittain lomaoikeuksistaan.

3.3. Vaikutukset lomittajajenkilöstön asemaan

Lain soveltamisalan supistaminen ja kunnan järjestämien lomituspäalvelujen toteuttamiseen liittyvät rajoitukset merkitsisivät lomittavien päivien vähenemistä ja samalla sitä, että kuntien palveluksessa olevien lomittajien tarve pienenis. Toisaalta lomittajien täysiaikainen työllistyminen helpottuisi ja lomittajien tehtäväkuva laajenisi jossain määrin.

Myös maatalousyrittäjän oikeus järjestää itse lomituksensa saattaisi vähentää kuntien palveluksessa olevien lomittajien tarvetta. Toisaalta se lisäisi yritysmuotoisten lomituspäalvelujen kysyntää ja tarjoaisi lomittajajenkilöstölle työtilaisuuksia.

Kunnan palveluksessa olevien lomittajien määrän väheneminen vähentäisi myös johtavien lomittajien tarvetta. Toisaalta esimerkiksi lomituspäivän keston määrittely nykyistä tarkemmin sekä kunnan lomittajien käyttöön liittyvät rajoitukset todennäköisesti lisäisivät johtavien lomittajien tehtäviä.

4. Asian valmistelu ja lausunnot

Hallintojärjestelmän uudistusta sekä lomituspäalvelusetelin käyttöönottoa on valmisteltu alustavasti sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa lomituspäalvelujen hallinto- ja rahoitustyöryhmässä (työryhmän muistio 1994:12). Valmistelu jatkuu sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa lomituspäalvelujen hallinnon kehittämistyöryhmässä, jonka muistiosta (1995:3) on saatu lausunto muun muassa oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, työministeriöltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry:ltä, Svenska lantbrukproducenternas centralförbund (SLC) rf:ltä, Suomen Kuntaliitolta, Kunnalliselta työmarkkinalaitokselta, Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry:ltä, Kunta-alan ammattiliitto KTV ry:ltä ja Melalta.

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelu on tapah-

tunut yhteistyössä maataloustuottajien etujärjestöjen, Melan sekä Suomen Kuntaliiton

edustajien kanssa. Valmistelun aikana on kuultu myös Kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry:n edustajia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1. 1. Laki maatalousyrittäjien lomituspalveluista

1 a §. Pykälässä on määritelty ne henkilöt, joilla on lakiin perustuva oikeus lomituspalveluihin. Henkilöpiiriä ehdotetaan rajattavaksi kahdella tavalla.

Nykyisin maatalousyrittäjän työskentely maatilán ulkopuolella ei vaikuta hänen lomaoikeuksiinsa. Tältä osin henkilöpiiriä ehdotetaan rajattavaksi niin, että oikeus lomituspalveluihin olisi vain niillä maatalousyrittäjillä, jotka harjoittavat maataloutta päätoimisesti. Rajausta merkitsisi, että lomituspalvelujen ulkopuolelle jäisivät ensinnäkin kaikki sellaiset maatalousyrittäjät, joilla on kokoaikainen ja jatkuva työ- tai virkasuhde maatilán ulkopuolella. Myös maatalousyrittäjätoimintaan liittymätön muu yritystoiminta olisi esteenä lomituspalvelujen saamiselle, jos maatalousyrittäjätoimintaa on sen rinnalla kokonaisuutena arvioiden pidettävä sivutyön luonteisena. Tarkoitus on, että myöskään työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen oikeutetulla maatalousyrittäjällä ei olisi oikeutta lomituspalveluihin. Siitä, millä tavoin päätoimisuus arvioidaan, säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Lomituspalvelujen saaminen edellyttää nykyisin, että maatalousyrittäjällä on voimassa maatalousyrittäjien eläkelaiissa (MYEL) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi. Sen sijaan merkitystä ei ole sillä, onko vakuutus pakollinen vai vapaaehtoinen. Tältä osin henkilöpiiriä ehdotetaan rajattavaksi niin, että lomituspalveluihin olisivat oikeutettuja vain pakollisen MYEL-vakuutuksen piiriin kuuluvat maatalousyrittäjät. Näin ollen lomituspalvelujen ulkopuolelle jäisivät kokonaan ne maatalousyrittäjät, joilla maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti arvioitu

työtulo jää alle 13 020,85 markan vuodessa, ja ne maatalousyrittäjät, joilla viljelmän pinta-ala on pienempi kuin viisi maatalousmaahehtaaria.

2 §. Pykälän 2 momentti, jossa rajoitetaan samalta tilalta vuosilomaan ja viikkovapaaseen oikeutettujen henkilöiden lukumäärä enintään kahteen, ehdotetaan kumottavaksi, koska rajoitus menettäisi merkityksensä etenkin ehdotettuihin 17 a ja 18 a §:ään sisältyvien säännösten johdosta.

8 §. Pykälässä säädettäisiin perusteet 7 §:ssä tarkoitettujen vuosiloma- ja viikkovapaapäivien keston määrittelylle. Lomittavan päivän kesto määriteltäisiin työtunteina. Niiden määrä vastaisi lomittavan yrittäjän tehtäväosuutta tilan karjataloustyöhön ja muihin yrityksen hoitoon liittyviin välttämättömiin tehtäviin käytettävästä kokonaistyöajasta eli sitä tuntimäärää, joka häneltä kuluu kyseisten tehtävien hoitamiseen. Lomittavan yrittäjän tehtäväosuutta vastaava tuntimäärä arvioitaisiin sen mukaan, mikä se olisi nimenomaan lomitusajankohtana.

Siitä, millä tavalla maatalousyrityksen kokonaistyöaika samoin kuin maatalousyrittäjän henkilökohtainen tehtäväosuus määritellään, on tarkoitus säätää tarkemmin asetuksella, niin että esimerkiksi eri tuotantosuunnista ja tuotantomenetelmistä sekä vuodenajoista johtuvat erot tulevat huomioon otetuiksi.

9 a §. Myös sijaisapupäivän kesto ehdotetaan määriteltäväksi tunteina. Määrittely tapahtuisi samoja periaatteita noudattaen kuin edellä 8 §:n kohdalla on esitetty. Vuosiloma- ja viikkovapaapäivien keston määrittelyä ei kuitenkaan voida sellaisenaan soveltaa sijaisapuun, vaan siihen liittyvät erityispiirteet tulee ottaa erikseen huomioon. Sijaisapu poikkeaa vuosilomasta ja viikkovapaasta muun muassa siten, että sitä voivat saada sellaisetkin maatalousyrittäjät, jotka harjoittavat pelkästään kasvinviljelyä. Lisäksi si-

jaisavun tarve saattaa tulla yllättäen, jolloin yrittäjällä ei ole töidensä suhteen samoja järjestelymahdollisuuksia kuin vuosilomassa ja viikkovapaassa. Sijaisapulomituksissa lomittajan on lain 20 §:n 3 momentin nojalla tarpeen mukaan huolehdittava myös maatalousyrittäjän kodin- ja taloudenhoitoon liittyvistä tehtävistä, mikäli se yrityksen karjanhoito- ja muiden työtehtävien ohella on mahdollista eikä yrittäjälle ole järjestetty sosiaalihuoltolaissa (710/82) tarkoitettuja kotipalveluja.

Tarkemmat säännökset myös sijaisapulapivän keston määrittelystä on tarkoitus antaa asetuksella siten, että edellä selostetut seikat tulevat mahdollisuuksien mukaan otetuiksi huomioon.

10 ja 11 §. Lomituspalvelujen hallintojärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaa lomituspalvelutoiminnan yleisestä johdosta, ohjauksesta ja valvonnasta sosiaali- ja terveysministeriön alaisena. Tästä säädettäisiin 10 §:n 1 momentissa. Nykyisin lääninhallituksille 11 §:n nojalla kuuluvat tehtävät siirtyisivät Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, minkä johdosta sanottu pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Muita voimassa olevan lain säännöksiä, joihin sisältyy lääninhallitusta koskeva maininta ja joita ei ole tarpeen tässä yhteydessä muuttaa, sovellettaisiin vastaavasti Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen. Tästä säädettäisiin 10 §:n muutetussa 2 momentissa.

Voimassa olevaa 10 §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä ei sisällytettäisi lakiin. Säännöksessä tarkoitettua neuvottelukuntaa ei ole koskaan asetettu. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on tosin tarkoitus muodostaa eri intressitahojen edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimisi lomitustoimen asiantuntijaelimenä. Siitä ei kuitenkaan olisi tarpeen säätää laissa.

17 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maatalousyrittäjän oikeudesta valita, käyttääkö hän kunnan järjestämiä lomituspalveluja vai järjestääkö hän itse lomituksensa, jolloin lomautakunta maksaisi korvausta siitä aiheutuvista kustannuksista 17 b §:n mukaisesti. Valinta perustuisi pelkästään maatalousyrittäjän omaan harkintaan. Yrittäjällä olisi oikeus käyttää itse hankkimaansa lomittajaa myös siinä tapauksessa, että kunnalla olisi vapaita lomittajia, mikä ei nykyisten säännösten mukaan yleensä ole mahdollista.

Valinta koskisi lomituspalveluja kokonaisuudessaan. Jos maatalousyrittäjä on päättänyt käyttää itse hankkimiaan lomittajia, hänen tulisi varautua hankkimaan lomittajia itse myös ennalta-arvaamattomissa sijaisapulolanteissa. Hänen ei siis olisi mahdollista käyttää itse hankkimaansa lomittajaa pelkästään vuosiloma- ja viikkovapaalomituksissa. Käytännössä jako itse hankittujen ja kunnan järjestämien lomittajien välillä ei olisi ehdoton kuten jäljempänä 18 §:n yhteydessä tarkemmin selvitetään.

Maatalousyrittäjien itsensä hankkimien lomittajien käyttäminen vaikuttaa kunnan palveluksessa olevien lomittajien työllistymiseen. Kuntien tulisi voida hyvissä ajoin etukäteen mitoittaa lomittajatyövoimansa määrä palvelujen kysyntää vastaavaksi. Tämän vuoksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että siirtyminen kunnan järjestämien ja itse järjestettyjen lomitusten välillä edellyttäisi ennakkoilmoituksen tekemistä lomautakunnalle.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan tarkoituksenmukaisuussyistä säädettäväksi, että kaikkien samalta maatilalta lomituspalveluihin oikeutettujen yrittäjien tulee tehdä valinta itse hankittujen ja kunnan järjestämien lomittajien välillä samalla tavalla. Jos yrittäjät eivät voi sopia asiasta keskenään, lomituspalvelut järjestäisi kunta.

Maatalousyrittäjän itsensä järjestämää lomitusta koskevat erityissäännökset sisältyisivät pääasiassa ehdotetun lain 17—17 c §:ään. Kunnan järjestämää lomitusta koskevat erityissäännökset taas olisivat ehdotetun lain 18 ja 18 a §:ssä ja voimassa olevan lain 19 §:ssä. Niiden lisäksi pykälän 4 momentissa mainitut voimassa olevan lain säännökset jäisivät sovellettaviksi ainoastaan kunnan järjestämiin lomituspalveluihin.

17 a §. Jos maatalousyrittäjä järjestää itse lomituksensa, hänellä olisi varsin laajalti vapaus valita, mistä ja millä tavoin hän hankkii palvelun. Pykälän mukaan lomittaja voisi olla lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa oleva työntekijä, itsenäinen ammatinharjoittaja tai hän voisi olla myös työsuhteessa maatalousyrittäjään.

Sillä, mikä edellä mainituista kolmesta vaihtoehdosta on valittu lomituksen toteuttamiseksi, on merkitystä ehdotetun lain soveltamisen kannalta. Esimerkiksi lomituksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaus ehdotetaan 17 b §:ssä porrastettavaksi

sen mukaan, minkä vaihtoehdon mukaisesti lomitus toteutetaan. Ehdotetun lain soveltaminen edellyttää näin ollen sitä, että kussakin tilanteessa voidaan etukäteen ratkaista, mikä on lomittajan ja maatalousyrittäjän välisen sopimussuhteen luonne. Verotuskäytännössä tulkintaongelmia voi esiintyä etenkin silloin, kun ratkaistavana on kysymys, onko lomittaja itsenäinen ammatinharjoittaja vai onko hän työsuhteessa maatalousyrittäjään. Tulkintakysymys ratkaistaan vasta lopullisen verotuksen yhteydessä, ellei asiasta ole hankittu ennakkotietoa lääninverovirastolta tai keskusverolautakunnalta. Jos ennakkotieto on hankittu, sen mukaiseen tulkintaan voitaisiin pitäytyä myös ehdotetun lain soveltamisessa. Muussa tapauksessa voitaisiin katsoa, että itsenäinen ammatinharjoittaja on henkilö, joka on merkitty lääninveroviraston ylläpitämään ennakkoperintärekisteriin ja jolle on myönnetty ennakkoverolippu.

Yleisperusteluissa selostetuista syistä ehdotetaan, ettei maatalousyrittäjän kanssa samalla tilalla asuva henkilö voisi toimia maatalousyrittäjään työsuhteessa olevana lomittajana. Tarkoitus on, että maatalousyrittäjä ei voisi palkata lomittajaksi henkilöä, joka asuu hänen kanssaan samassa rakennuksessa tai pihapiirissä ja joka useimmiten on hänen lähisukulaisensa. Sen sijaan säännöstä ei ole tarkoitus tulkita niin, että se estäisi maatalousyrittäjää palkkaamasta lomittajaksi esimerkiksi henkilöä, joka asuu tilan mailla vuokralaisena.

17 b §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin itse hankitun lomittajan järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten korvauksen perusteista. Korvaus olisi tuntiperusteinen ja sen määrä porrastettaisiin sen mukaan, toimiiko lomittaja lomituspalveluja tarjoavan yrityksen tai yhteisön palkattuna työntekijänä, itsenäisenä yrittäjänä vai yrittäjän itsensä palkkaamana työntekijänä. Korvaus suhteutettaisiin kunnan palkkaamien lomittajien palkkausperusteisiin, jotka määräytyvät kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan. Korkein korvaus maksettaisiin lomituspalveluja tarjoavaan yritykseen tai yhteisöön työsuhteessa olevan lomittajan käytämisestä. Se vastaisi huhtikuun 30 päivään 1995 asti sovellettavana olleen Y 17 palkkaluokan mukaista alinta peruspalkkaa korotettuna 60 %:lla. Itsenäisen ammatinharjoittajan toimiessa lomittajana korvaus vastaisi entisen Y 15 palkkaluokan mukaista peruspalk-

kaa korotettuna 50 %:lla. Pienin korvaus maksettaisiin, jos lomittaja on työsuhteessa yrittäjään. Korvaus vastaisi entisen Y 13 palkkaluokan mukaista peruspalkkaa korotettuna 40 %:lla.

Korvaus maksettaisiin lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaavilta tulleilta. Maatalousyrittäjän kokonaistyöajan samoin kuin lomitettavan maatalousyrittäjän henkilökohtaisen tehtäväosuuden määrittelyn osalta viitataan edellä 8 ja 9 a §:n yhteydessä esitettyihin perusteluihin.

Korvauksen suorittaisi lomautakunta. Tarkemmat säännökset korvauksen hakemisesta ja suorittamisesta on tarkoitus lisätä lomituspalveluasetukseen.

17 c §. Myös itse hankitun lomittajan käyttäminen edellyttäisi, että maatalousyrittäjä irrottautuu oman tehtäväosuutensa suorittamisesta lomituspalvelujen ajaksi. Korvausta ei maksettaisi ja jo maksettu korvaus perittäisiin takaisin, jos ilmenisi, ettei irrottautumista tosiasiaassa ole tapahtunut. Vastaava säännös niiden osalta, jotka käyttävät kunnan järjestämiä lomittajia, sisältyy voimassa olevat lain 35 §:ään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin aiheettomasti maksetun korvauksen perimisestä takaisin maatalousyrittäjältä. Säännös koskisi kaikkia niitä tilanteita, joissa korvaus on syystä tai toisesta maksettu perusteettomasti tai määrältään liian suurena. Pääsäännön mukaan aiheettomasti maksettu korvaus perittäisiin takaisin kokonaan. Mela voisi kuitenkin erityisestä syystä päättää, että korvaus perittäisiin takaisin vain osittain tai että se jätettäisiin kokonaan perimättä takaisin. Ertiyisenä syynä voitaisiin pitää lähinnä sitä, että takaisinperintä olisi maatalousyrittäjän taloudellinen tilanne huomioon ottaen kohtuuton.

18 §. Pykälä sisältäisi perussäännökset kunnan velvollisuudesta järjestää lomituspalvelut sekä palvelujen järjestämistavoista. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat lähtökohtaisesti voimassa olevan lain 17 §:n 1 momenttia. Kunnalla olisi 1 momentin mukaan mahdollisuus, mutta ei velvollisuutta, järjestää lomituspalveluja myös niille maatalousyrittäjille, jotka ovat ilmoittaneet käyttävänsä itse hankkimaansa lomittajaa. Tällä tarkoitetaan lähinnä sellaisia tilanteita, joissa kunnalla on tilapäisesti vapaata lomittajatyövoimaa käytettävissä. Menettely ei kuitenkaan saa vaikeuttaa lomitusten järjes-

tämistä niille, jotka jo alun alkaen ovat valinneet kunnan järjestämän lomittajan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, joka vastaisi voimassa olevan lain 17 §:n 2 momenttia.

18 a §. Pykälän 1 momentissa rajoitettaisiin vuosilomaan sisältyvien sunnuntaipäivien määrä kolmeen kunakin kalenterivuonna. Sunnuntaipäiviin rinnastettaisiin sellaiset juhlapäivät, joiden aikana tehdystä työstä lomittajalle maksetaan palkka 100 %:lla korotettuna. Sellaisia ovat kirkolliset juhlapäivät sekä itsenäisyyspäivä ja vapunpäivä. Jos maatalousyrittäjä käyttäisi osan vuosilomastaan esimerkiksi pääsiäisen aikaan siten, että lomaan sisältyisi pitkäperjantai ja kaksi pääsiäispäivää, hänellä ei olisi mahdollisuutta sisällyttää jäljellä olevaan vuosilomaansa enää yhtään sunnuntaita tai juhlapäivää.

Pykälän 2 momentin säännöksellä pyritään siihen, että kunnan järjestämä lomittaja työllistyisi täysiaikaisesti. Lomittajan katsottaisiin työllistyvän täysiaikaisesti, jos työpäivän pituus lomituskajson aikana muodostuu keskimäärin vähintään 7,5 tunnin mittaiseksi. Jos maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaava päivittäinen työtuntimäärä on tätä pienempi, hänellä olisi valittavanaan erilaisia vaihtoehtoisia tapoja, joilla lomittajan täysiaikainen työllistyminen mahdollistuisi. Ne on lueteltu 2 momentin 1—4 kohdassa. Jos yksi luettelossa mainituista tavoista ei riittäisi täyttämään lomittajan työaika, sitä tulisi täydentää käyttämällä yhtä tai useampaa muuta tapaa. Luettelo ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Jos lomittajan täysiaikainen työllistyminen voidaan turvata jollakin luettelossa mainitsemattomalla tavalla, säännös ei estäisi käyttämästä sitä. Kunnan järjestämiä lomituspäalveluja käyttävien maatalousyrittäjien yhdenmukaisen kohtelun varmistamiseksi 2 momentin mukaisten keinojen käyttämisestä edellytettäisiin myös niissä tapauksissa, joissa lomittajana toimii osa-aikaisessa työsuhteessa oleva henkilö.

Säännös koskisi vain vuosiloma- ja viikkovapaalomituksia, mutta ei sijaisapulomituksia.

20 §. Yleisperusteluihin sekä lomituspäivän keston määrittelyä koskevien 8 ja 9 a §:n perusteluihin viitaten pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lomittajan tehtävistä. Momentin ensimmäinen virke vastaisi voimassa olevan 2 momentin

sisältöä. Lomittajan toimenkuvaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että maatalousyrittäjä voisi tietyissä tapauksissa antaa lomittajalle ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettujen tehtävien lisäksi muitakin maatalousyrittäjän hoitoon liittyviä tehtäviä. Tämä tulisi kysymykseen kaikissa niissä tapauksissa, joissa maatalousyrittäjä käyttää itse hankkimiaan lomittajia. Maatalousyrittäjä voisi vapaasti sopia lomittajaksi valitsemansa henkilön tai hänen työnantajansa kanssa lisätehtävien suorittamisesta.

Mahdollisuus lisätehtävien teettämiseen olisi myös kunnan järjestämiä lomituspäalveluja käyttävällä maatalousyrittäjällä silloin, kun hänen tehtäväosuutensa ei vastaa lomittajan täyttä työpäivää ja hän täydentää puuttuvia työtunteja 18 a §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuilla keinoilla. Tämä edellyttäisi maatalousyrittäjän ja kunnan lomautakunnan keskenään tekemää sopimusta asiasta.

21 §. Säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

22 a §. Voimassa olevat säännökset eivät mahdollista viivästyskoron perimistä lomituspäalvelusta määrätulle maksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivään mennessä. Epäkohta ehdotetaan korjattavaksi lisäämällä lakiin valtuutus viivästyskoron perimiseen. Pykälän 1 momentin mukaan maksamattomalle maksulle perittäisiin vuotuista viivästyskorokoa, joka ylittäisi seitsemällä prosenttiyksiköllä kulloinkin voimassa olevan Suomen Pankin vahvistaman viitekoron. Viivästyskoron määrä vaihtelisi vuosittain Suomen Pankin vahvistaman viitekoron muutosten mukaisesti. Vuonna 1995 voimassa olevan viitekoron mukaan lasketun viivästyskoron määrä on 13 prosenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan maatalousyrittäjällä olisi aina vähintään kahden viikon maksuaika lomituspäalvelujen saamisesta lukien.

23 §. Valtion varoista suoritettavia lomituspäalvelujen käyttökustannuksia koskevaan luetteloon ehdotetaan lisättäväksi ne korvaukset, jotka lomautakunta maksaa itse hankittujen lomittajien käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

29 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi vanhentuneena. Maataloustulolaki (736/89) on kumottu 1 päivänä tammikuuta 1994 voimaan tulleella lailla maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä (1518/93). Pykälässä

tarkoitettuja maataloustuloneuvotteluja ei enää käydä eikä maataloustulolaissa tarkoitettua tuloa lasketa enää erikseen. Hinnoitte-luvuonna 1994/95 maataloustuloksi luettava erä oli 511,8 miljoonaa markkaa.

31 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi edellä 2 §:n yhteydessä esitettyihin perusteluihin viitaten.

36 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä tarkoitettuja neuvotteluja ei enää käydä, kuten edellä 29 §:n kohdalla on to-dettu.

37 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan maatalousyrittäji-en eläkelaitoksella olisi samanlainen oikeus kuin kunnan lomautakunnalla saada mak-sutta verotus- ja muilta viranomaisilta lain toimeenpanossa tarvittavia tietoja ja selvityk-siä. Säännöksen nojalla Melalla olisi mah-dollisuus käyttää esimerkiksi maa- ja met-sätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa olevia tietoja siltä osin kuin siellä on lomi-tuspalvelulain toimeenpanossa tarvittavia tietoja.

38 §. Pykälässä säädettäisiin maksullisen lomittaja-avun antamisesta. Pykälän 1 mo-menttiin tehtäisiin lähinnä teknisiä muutok-sia. Pykälän 2 momentin ensimmäinen virke vastaisi voimassa olevaa 38 §:n 2 moment-tia. Momentin toinen virke liittyy kunnan järjestämän lomittajan työajan täydentämi-seen ehdotetun 18 a §:n 2 momentin 2 koh-dan mukaisesti. Jos maatalousyrittäjä täy-dentäisi vuosiloma- tai viikkovapaapäiviään käyttämällä maksullista lomittaja-apua, pal-velusta perittäisiin kiinteä tuntimaksu. Sen suuruus vastaisi entisen Y 17 palkkaluokan mukaista peruspalkkaa lisättynä kahdella kokemuslisällä.

40 §. Pykälän 1 momentti olisi saman si-sältöinen kuin voimassa olevan lain vastaava momentti. Siinä säädettäisiin muutoksen-hausta lomautakunnan päätökseen. Sään-nöksessä mainitulla päätöksellä lomaoikeu-desta tai lomituspalvelujen kestosta tarcoite-taan myös 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankittua lomitusta koskevia päätöksiä, ku-ten 17 b §:ssä tarkoitettua korvauksen perus-teita tai määrää koskevia päätöksiä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muu-toksenhausta Melan päätökseen, joka koskee maatalousyrittäjälle lomituksen järjestämi-sestä aiheuttomasti maksetun korvauksen ta-kaisinperintää. Melan päätöksestä saisi valit-taa siihen lääninoikeuteen, joka olisi toimi-

valtainen käsittelemään asianomaisen maata-lousyrittäjän valituksen lomautakunnan päätöksestä.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa ole-vaa 2 momenttia ja 4 momentti voimassa olevaa 3 momenttia.

41 §. Pykälän 1 momenttiin, jossa on lue-teltu ne henkilöt, joita salassapitovelvolli-suus koskee, ehdotetaan lisättäväksi Melan toimihenkilöt.

1.2. Kuntien valtionosuuslaki

32 §. Pykälän 2 momentin nojalla kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avus-tuksista annetun lain muita kuin 15 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä sovelletaan muun muassa lomituspalvelulaissa tarkoitettuun valtion korvaukseen vuoden 1995 loppuun. Siirtymäsäännöksen voimassaoloaikaa ehdo-tetaan pidennettäväksi lomituspalvelulaissa tarkoitettua valtion korvauksen osalta yhdellä vuodella. Tarkoitus on, että lomituspalvelu-jen hallinnon uudistuksen toisen vaiheen yhteydessä vuoden 1997 alusta lukien lomi-tuspalvelujen hallintoa ja rahoitusta koskevat säännökset uudistettaisiin kokonaan. Uuteen lakiin sisällytettäisiin myös säännökset valti-on korvauksesta lomituspalvelujen käyttö-kustannuksiin.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset lain täytäntöön-panosta annettaisiin asetuksella.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1996 alusta.

Lääninhallitusten tulisi lain voimaantulon jälkeenkin huolehtia lain voimaantuloa aikai-sempiin vuosiin kohdistuvista toiminnan rahoitukseen liittyvistä toimenpiteistä. Tämä merkitsisi, että kunnan tulisi toimittaa lääninhallitukselle tilitys vuodelle 1995 lomi-tuspalvelujen käyttökustannuksiin myönne-tyn määrärahan käytöstä. Lääninhallitus tar-kastaisi tilityksen, tekisi tarvittavat päätökset sen johdosta sekä huolehtisi tarvittaessa lop-puerän maksamisesta kunnalle tai liikaa maksetun ennakon perinnästä.

Vuodelta 1995 siirtyviin vuosilomiin ja viikkovapaisiin sovellettaisiin voimassa olevia lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä 31 päivään maaliskuuta 1996 asti. Siirtyneitä loma-oikeuksia olisi mahdollista käyttää tämän jälkeenkin, mutta sanotun ajankohdan jälkeen niihin sovellettaisiin ehdotetun lain säännöksiä.

Vuoden 1995 aikana alkaneisiin ja vuoden 1996 puolella jatkuviin lomituksiin sovellet-

taisiin nykyisin voimassa olevia säännöksiä lomitusjakson loppuun asti.

Jos maatalousyrittäjä järjestää itse lomitusensa vuonna 1996, hänen tulisi ilmoittaa siitä lomautakunnalle vuoden 1996 tammi-kuun loppuun mennessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 2 §:n 2 momentti, 11 §, 20 §:n 1 momentti sekä 21, 29, 31 a ja 36 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1185/88), 11 § 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (110/91), 20 §:n 1 momentti ja 31 a § 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1597/91) ja 36 § 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1216/92),

muutetaan 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 10 ja 17 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 momentti, 38 ja 40 § ja 41 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 17 § ja 23 §:n 2 momentti mainituissa 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa, 10 § osittain muutettuna mainitulla 17 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla, 20 §:n 2 momentti mainituissa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa sekä 40 § osittain muutettuna mainituilla 17 päivänä tammikuuta 1991 ja 4 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla 4 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla kumottujen 8 ja 9 a §:n tilalle uusi 8 ja 9 a §, lakiin uusi 17 a—17 c §, viimeksi mainitulla lailla kumottujen 18 §:n 1 ja 2 momentin tilalle uusi 18 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 4 momentti, lakiin uusi 18 a ja 22 a § sekä 37 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laissa, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 a §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka itse työhön osallistuen päätoimisesti siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään harjoittaa tässä laissa tarkoitettua maataloutta ja:

1) joka on ollut velvollinen ottamaan maatalousyrittäjien eläkelaisa (467/69) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen ja jolla on voimassa mainittu vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;

rittämisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

9 a §

Sijaisapupäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitusajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjien kuuluvista välttämättömistä tehtävistä ottaen huomioon myös, mitä 20 §:n 3 momentissa säädetään. Sijaisapupäivän keston määrittelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

10 §

Lomituspalvelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena maatalousyrittäjien eläkelaisa tarkoitettulle maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Mitä 15, 27 ja 28 §:ssä sekä 30 §:n 2 momentissa ja 35 §:n 3 momentissa säädetään lääninhallituksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

8 §

Vuosiloma- ja viikkovapaapäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitusajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

17 §

Maatalousyrittäjällä on oikeus valita, käyttääkö hän oikeuttaan tässä laissa tarkoitettuihin lomituspalveluihin kunnan järjestämän lomittajan avulla vai järjestääkö hän itse lomituksensa. Valinta koskee lomituspalveluja kokonaisuutena.

Maatalousyrittäjän, joka 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, on tehtävä siitä ennakkoilmoitus lomautakunnalle. Ennakkoilmoitus on tehtävä vastaavasti myös silloin, kun maatalousyrittäjä haluaa palata kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin. Ennakkoilmoituksen tekemisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos samalla maatilalla toimii kaksi tai useampia lomituspalveluihin oikeutettuja maatalousyrittäjiä, tulee yrittäjän, joka haluaa itse järjestää lomituksensa, sopia muiden kanssa siitä, että tilan lomitukset kokonaisuudessaan järjestetään itse hankittujen lomittajien avulla. Jollei asiasta voida sopia tilalla toimivien yrittäjien kesken, lomituspalvelut toteutetaan kunnan järjestämien lomittajien avulla.

Mitä 31 b ja 35 §:ssä säädetään, ei koske maatalousyrittäjän 1 momentin nojalla itse järjestämää lomitusta.

17 a §

Maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimana lomittajana voi toimia lomituspalveluja tuottavaan yritykseen tai yhteisöön työsuhteessa oleva henkilö tai itsenäinen ammatinharjoittaja. Maatalousyrittäjä voi myös ottaa lomittajan työsuhteeseen, ei kuitenkaan henkilöä, joka asuu hänen kanssaan samalla maatilalla.

17 b §

Korvaus maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse järjestämästä lomituksesta aiheutuneista kustannuksista lomitustuntia kohti on:

1) kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen alin peruspalkka lisättyinä 60 prosentilla, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa;

2) pääasiallisesti lomitustyöstä toimeentulonsa saavan tuntipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättyinä 50 prosentilla, jos lomittaja on itsenäinen ammatinharjoittaja;

3) tilapäisesti tuntipalkkaisena lomittajana toimivan henkilön kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättyinä 40 prosentilla, jos lomittaja on muu kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Korvattavina lomitustunteina otetaan huomioon vuosiloma- ja viikkovapaalomituksessa 8 §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä ja sijaisapulomituksessa 9 a §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä.

Korvauksen suorittaa lomautakunta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

17 c §

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee lomituksen avulla irrottautua 17 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen työtuntien perusteena olevan tehtäväosuutensa hoitamisesta.

Perusteettomasti tai muutoin virheellisesti maksettu 17 b §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus peritään takaisin maatalousyrittäjältä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi erityisesti syytä maatalousyrittäjän tai lomautakunnan pyynnöstä päättää, että korvaus tai osa siitä saadaan jättää perimättä takaisin.

18 §

Kunnan on järjestettävä lomituspalvelut niille maatalousyrittäjille, jotka eivät itse järjestä lomituksiaan. Vaikka yrittäjä on 17 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoittanut järjestävänsä lomituksensa itse, kunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä järjestää lomituksen, jollei se vaikeuta lomitusten järjestämistä niille maatalousyrittäjille, jotka kuuluvat kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin.

Kunta voi järjestää lomituspalvelut:

1) ottamalla palvelukseensa työsuhteeseen tarpeellisen määrän maatalouslomittajia taikka hoitamalla toiminnan sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa; tai

2) ostamalla palveluja toiselta kunnalta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Jollei lomittajien saantia voida riittävästi turvata 2 momentissa tarkoitettujen lomittajien avulla tai jollei yrittäjä voi käyttää sanotussa momentissa tarkoitettua lomittajaa, kunta voi hyväksyä lomittajaksi myös yrittäjän ehdottaman henkilön, joka täyttää 19 §:ssä säädetty edellytykset. Yrittäjän eh-

dotuksesta hyväksytty lomittaja on työsuhteessa kuntaan.

18 a §

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, hänen 7 §:ssä tarkoitettuun vuosilomaansa saa sisältyä enintään kolme sunnuntaita tai sellaista juhlapäivää, jonka aikana tehdystä työstä lomittajalle maksetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen sunnuntaityökorvaus.

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, mutta hänen 8 §:ssä tarkoitettu päivittäinen lomitustuntimääränsä ei riitä kattamaan yhden kuntaan työehtosopimuksessa olevan lomittajan työehtosopimuksen mukaista täyttä työaika, tulee lomitus järjestää seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla, jollei edellä mainittua lomittajan työaika saada muutoin täyttymään:

1) samassa tai eri maatalousyrityksissä toimivat maatalousyrittäjät pitävät lomansa tai viikkovapaansa kokonaan tai osittain samanaikaisesti;

2) maatalousyrittäjä käyttää 38 §:ssä tarkoitettua maksullista palvelua 8 §:ssä tarkoitettun lomitustuntimääränsä täydennykseksi;

3) vuosilomalomituksessa maatalousyrittäjä käyttää viikkovapaaseen kuuluvia lomitustuntejaan 8 §:ssä tarkoitettun lomitustuntimääränsä täydennykseksi; tai

4) maatalousyrittäjä käyttää tehtäväosuuttaan vastaavat lomitustunnit kokonaisina päivinä siten, että lomittajan keskimääräinen säännöllinen työaika kunakin lomitettavana päivänä täyttyy, jolloin maatalousyrittäjän vuosiloma- ja viikkovapaapäivien määrä vastaavasti pienenee.

20 §

Maatalouslomittajan tulee huolehtia maatalousyrityksen karjatalouteen säännöllisesti kuuluvista ja muista yrityksen hoitoon liittyvistä välttämättömistä tehtävistä, jotka kuuluvat lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen. Maatalousyrittäjä voi antaa muitakin maatalousyritystoimintaan liittyviä tehtäviä 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimalleen lomittajalle sekä 18 a §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kunnan vuosilomaa tai viikkovapaata varten järjestämälle lomittajalle lo-

malautakunnan kanssa sopimallaan tavalla.

22 a §

Jos palvelusta määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan vuotuista viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain (633/82) 4 §:n 3 momentissa säädettyin perustein.

Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

23 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina käyttökustannuksina pidetään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:ssä mainittuja kustannuksia, toiselle kunnalle ja muulle julkiselle tai yksityiselle palvelujen tuottajalle suoritettavia korvauksia sekä tämän lain 17 b §:n mukaisia korvauksia. Käyttökustannusten vähennykseksi luetaan edellä mainitun lain 7 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset erät.

37 §

Mitä 1 momentissa säädetään lomalautakunnan oikeudesta saada tietoja verotus- ja muilta viranomaisilta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

38 §

Lomalautakunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä osoittaa 18 §:n 2 momentissa tarkoitettun maatalouslomittajan maatalousyrityksen muihinkin kuin tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin, jollei se vaikeuta niiden palvelujen järjestämistä, joista kunta on velvollinen huolehtimaan 18 §:n 1 momentin nojalla.

Maatalousyrittäjän on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvattava maatalouslomittajan palkasta, sosiaaliturvasta ja muista työsuhteen ehdoista kunnalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Jos maatalousyrittäjä käyttää 1 momentissa tarkoitettua palvelua lomitustuntimääränsä täydennykseksi 18 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti, hänen on maksettava palvelusta tuntimaksu, joka vastaa kuukausipalkkaisen

lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista lomittajan alinta peruspalkkaa lisättynä kahdella kokemuksellisällä.

40 §

Lomalautakunnan päätökseen, joka koskee oikeutta lomituspalveluihin, lomituspalvelujen kestoa taikka lomituspalveluista perittäviä maksuja tai korvauksia, saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muuhun lomalautakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tämän lain 17 c §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus osoitetaan sen läänin lääninoikeudelle, jonka alueella edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu lomalautakunta toimii.

Lääninoikeuden tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaussa on muutoin noudatettava, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään. Valituskirja voidaan kuitenkin jättää lomalautakunnalle tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, joiden tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa lääninoikeudelle.

41 §

Valtion ja kunnan palveluksessa olevat,

kunnan luottamushenkilöt, muut kunnan tehtäviä suorittavat, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimihenkilöt taikka tämän lain mukaisen toiminnan järjestämisessä asiantuntijoina tai maatalouslomittajina toimivat henkilöt eivät saa ilmaista yksityistä tai perheen salaisuutta, josta he asemansa tai tehtävänsä perusteella ovat saaneet tietää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Sen estämättä, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään, lääninhallitukset huolehtivat ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneen toiminnan rahoitukseen liittyvistä 27 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Maatalousyrittäjän vuodelta 1995 pitämättä jääneeseen ja 33 §:n nojalla vuoden 1996 aikana pidettäväksi siirrettyyn vuosilomaan ja viikkovapaaseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä 31 päivään maaliskuuta 1996 asti.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin ja tämän lain voimaan tullessa jatkuviin lomituksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä.

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee tehdä sitä koskeva ilmoitus lomalautakunnalle vuoden 1996 lomitusten osalta 31 päivään tammikuuta 1996 mennessä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

L a k i**kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä elokuuta 1992 annetun kuntien valtionosuuslain (688/92) 32 §:n 2 momentti seuraavasti:

32 §

Edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitun lain muita kuin 15 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä sovelletaan kuitenkin maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain

(2/85) 23 §:ssä tarkoitettuihin valtion korvauksiin vuoden 1996 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Terttu Huttu-Juntunen*

1.

Laki

maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 2 §:n 2 momentti, 11 §, 20 §:n 1 momentti sekä 21, 29, 31 a ja 36 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1185/88), 11 § 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (110/91), 20 §:n 1 momentti ja 31 a § 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1597/91) ja 36 § 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1216/92),

muutetaan 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 10 ja 17 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 momentti, 38 ja 40 § ja 41 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 17 § ja 23 §:n 2 momentti mainituissa 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa, 10 § osittain muutettuna mainitulla 17 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla, 20 §:n 2 momentti mainituissa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa sekä 40 § osittain muutettuna mainituilla 17 päivänä tammikuuta 1991 ja 4 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla 4 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla kumottujen 8 ja 9 a §:n tilalle uusi 8 ja 9 a §, lakiin uusi 17 a—17 c §, viimeksi mainitulla lailla kumottujen 18 §:n 1 ja 2 momentin tilalle uusi 18 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 4 momentti, lakiin uusi 18 a ja 22 a § sekä 37 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laissa, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 a §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka itse työhön osallistuen harjoittaa tässä laissa tarkoitettua maataloutta ja:

1) jolla on voimassa maatalousyrittäjien eläkelaisissa (467/69) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;

Ehdotus

1 a §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka itse työhön osallistuen päätoimisesti siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään harjoittaa tässä laissa tarkoitettua maataloutta ja:

1) joka on ollut velvollinen ottamaan maatalousyrittäjien eläkelaisissa (467/69) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen ja jolla on voimassa mainittu vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;

2 §

Vuosilomaa ja viikkovapaata järjestettäessä lakia ei kuitenkaan sovelleta useampaan kuin kahteen samassa yrityksessä työskentelevään maatalousyrittäjään.

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

(kumottu)

9 a §

(kumottu)

10 §

Vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Lausuntojen antamista varten vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa koskevista periaatteellisista ja laajakantoisista kysymyksistä voi olla sosiaali- ja terveysministeriön apuna neuvottelukunta, josta säädetään tarkemmin asetuksella.

11 §

Läänin alueella vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa johtaa, ohjaa ja valvoo lääninhallitus.

17 §

Kunnan on järjestettävä tässä laissa tarkoitetut lomituspalvelut. Lomituspalvelut kunta voi järjestää:

1) ottamalla palvelukseensa työsopimussuhteeseen tarpeellisen määrän maatalouslomittajia taikka hoitamalla toiminnan sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa; tai

2) ostamalla palveluja toiselta kunnalta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

8 §

Vuosiloma- ja viikkovapaapäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitusajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjän karjataloustyöhön ja muihin yrityksen hoitoon liittyviin välttämättömiin tehtäviin käytettävästä kokonaistyöajasta. Sanotun kokonaistyöajan sekä maatalousyrittäjän tehtäväosuuden määrittämisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

9 a §

Sijaisapupäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitusajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjään kuuluvista välttämättömistä tehtävistä ottaen huomioon myös, mitä 20 §:n 3 momentissa säädetään. Sijaisapupäivän keston määrittelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

10 §

Lomituspalvelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena maatalousyrittäjien eläkelaiissa tarkoitettulle maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Mitä 15, 27 ja 28 §:ssä sekä 30 §:n 2 momentissa ja 35 §:n 3 momentissa säädetään lääninhallituksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

11 §

(kumotaan)

17 §

Maatalousyrittäjällä on oikeus valita, käyttääkö hän oikeuttaan tässä laissa tarkoitettuihin lomituspalveluihin kunnan järjestämän lomittajan avulla vai järjestääkö hän itse lomituksensa. Valinta koskee lomituspalveluja kokonaisuutena.

Voimassa oleva laki

Jollei lomittajien saantia voida riittävästi turvata 1 momentissa tarkoitettujen lomittajien avulla tai jollei yrittäjä erityisestä syystä voi käyttää sanotussa momentissa tarkoitettua lomittajaa, kunta voi hyväksyä lomittajaksi myös yrittäjän ehdottaman henkilön. Yrittäjän ehdotuksesta hyväksytty lomittaja on työsopimussuhteessa kuntaan.

(Ks. ehdotuksen 18 §:n 1, 2 ja 4 mom.)

Ehdotus

Maatalousyrittäjän, joka 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, on tehtävä siitä ennakkoilmoitus lomautakunnalle. Ennakkoilmoitus on tehtävä vastaavasti myös silloin, kun maatalousyrittäjä haluaa palata kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin. Ennakkoilmoituksen tekemisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos samalla maatilalla toimii kaksi tai useampia lomituspalveluihin oikeutettuja maatalousyrittäjiä, tulee yrittäjän, joka haluaa itse järjestää lomituksensa, sopia muiden kanssa siitä, että tilan lomitukset kokonaisuudessaan järjestetään itse hankittujen lomittajien avulla. Jollei asiasta voida sopia tilalla toimivien yrittäjien kesken, lomituspalvelut toteutetaan kunnan järjestämien lomittajien avulla.

Mitä 31 b ja 35 §:ssä säädetään, ei koske maatalousyrittäjän 1 momentin nojalla itse järjestämää lomitusta.

17 a §

Maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimana lomittajana voi toimia lomituspalveluja tuottavaan yritykseen tai yhteisöön työsuhteessa oleva henkilö tai itsenäinen ammatinharjoittaja. Maatalousyrittäjä voi myös ottaa lomittajan työsuhteeseen, ei kuitenkaan henkilöä, joka asuu hänen kanssaan samalla maatilalla.

17 b §

Korvaus maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse järjestämästä lomituksesta aiheutuneista kustannuksista lomitustuntia kohti on:

1) kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen alin peruspalkka lisättynä 60 prosentilla, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa;

2) pääasiallisesti lomitustyöstä toimeentulonsa saavan tuntipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättynä 50 prosentilla, jos lomittaja on itsenäinen ammatinharjoittaja;

3) tilapäisesti tuntipalkkaisena lomittajana toimivan henkilön kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättynä 40 prosentilla, jos lomittaja on

Voimassa oleva laki

Ehdotus

muu kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Korvattavina lomitustunteina otetaan huomioon vuosiloma- ja viikkovapaalomituksessa 8 §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä ja sijaisapulomituksessa 9 a §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä.

Korvauksen suorittaa lomautakunta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

17 c §

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee lomituksen avulla irrottautua 17 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen työtuntien perusteena olevan tehtäväosuutensa hoitamisesta.

Perusteettomasti tai muutoin virheellisesti maksettu 17 b §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus peritään takaisin maatalousyrittäjältä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi erityisestä syystä maatalousyrittäjän tai lomautakunnan pyynnöstä päättää, että korvaus tai osa siitä saadaan jättää perimättä takaisin.

18 §

(kumottu)

18 §

Kunnan on järjestettävä lomituspalvelut niille maatalousyrittäjille, jotka eivät itse järjestä lomituksiaan. Vaikka yrittäjä on 17 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoittanut järjestävänsä lomituksensa itse, kunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä järjestää lomituksen, jollei se vaikeuta lomitusten järjestämistä niille maatalousyrittäjille, jotka kuuluvat kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin.

(kumottu)

Kunta voi järjestää lomituspalvelut:

1) ottamalla palvelukseensa työsopimussuhteeseen tarpeellisen määrän maatalouslomittajia taikka hoitamalla toiminnan sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa; tai

2) ostamalla palveluja toiselta kunnalta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

(Ks. voimassa olevan 17 §:n 1 mom.)

Jollei lomittajien saantia voida riittävästi turvata 2 momentissa tarkoitettujen lomittajien avulla tai jollei yrittäjä voi käyttää sanotussa momentissa tarkoitettua lomittajaa, kunta voi hyväksyä lomittajaksi myös yrittäjän ehdottaman henkilön, joka täyttää

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §:ssä säädetty edellytykset. Yrittäjän ehdotuksesta hyväksytty lomittaja on työsuhteessa kuntaan.

(Ks. voimassa olevan 17 §:n 2 mom.)

18 a §

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, hänen 7 §:ssä tarkoitettuun vuosilomaansa saa sisältyä enintään kolme sunnuntaita tai sellaista juhlapäivää, jonka aikana tehdystä työstä lomittajalle maksetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen sunnuntaiyökorvaus.

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, mutta hänen 8 §:ssä tarkoitettu päivittäinen lomitustuntimääränsä ei riitä kattamaan yhden kuntaan työsopimussuhteessa olevan lomittajan työehtosopimuksen mukaista täyttä työaika, tulee lomitusta järjestää seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla, jollei edellä mainittua lomittajan työaika saada muutoin täyttymään:

1) samassa tai eri maatalousyrityksissä toimivat maatalousyrittäjät pitävät lomansa tai viikkovapaansa kokonaan tai osittain samanaikaisesti;

2) maatalousyrittäjä käyttää 38 §:ssä tarkoitettua maksullista palvelua 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntimääränsä täydennykseksi;

3) vuosilomalomituksessa maatalousyrittäjä käyttää viikkovapaaseen kuuluvia lomitustuntejaan 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntimääränsä täydennykseksi; tai

4) maatalousyrittäjä käyttää tehtäväosuuttaan vastaavat lomitustunnit kokonaisina päivinä siten, että lomittajan keskimääräinen säännöllinen työaika kunakin lomittettavana päivänä täyttyy, jolloin maatalousyrittäjän vuosiloma- ja viikkovapaapäivien määrä vastaavasti pienenee.

20 §

Lomittajan päivittäinen työ maatalousyrityksessä määräytyy lomittettavan yrittäjän tehtäväosuuden mukaan, ellei yrityksen olosuhteista tai lomitukseen liittyvistä järjestelyistä muuta johdu.

Maatalouslomittajan tulee sen mukaan kuin johtosäännössä tarkemmin määrätään, huolehtia maatalousyrityksen karjatalouteen säännöllisesti kuuluvista ja muista yrityksen

20 §

(1 mom. kumotaan)

Maatalouslomittajan tulee huolehtia maatalousyrityksen karjatalouteen säännöllisesti kuuluvista ja muista yrityksen hoitoon liittyvistä välttämättömistä tehtävistä, jotka kuu-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hoitoon liittyvistä välttämättömistä tehtävistä.

luvat lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväsuoiteen. Maatalousyrittäjä voi antaa muitakin maatalousyrittäjätoimintaan liittyviä tehtäviä 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimalleen lomittajalle sekä 18 a §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kunnan vuosilomaa tai viikkovapaata varten järjestämälle lomittajalle lomautakunnan kanssa sopimallaan tavalla.

21 §

Maatalouslomittaja ei saa vaatia maatalousyrittäjältä itselleen palkkaa tai muuta korvausta, vapaata ravintoa ja asuntoa luukuun ottamatta.

21 §

(kumotaan)

22 a §

Jos palvelusta määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan vuotuista viivästyskorkoa perä eräpäivästä lukien korkolain (633/82) 4 §:n 3 momentissa säädettyin perustein.

Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

23 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina käyttökustannuksina pidetään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/75) 5 §:ssä mainittuja kustannuksia sekä toiselle kunnalle ja muulle julkiselle tai yksityiselle palvelujen tuottajalle suoritettavia korvauksia. Käyttökustannusten vähennykseksi luetaan edellä mainitun lain 7 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset erät.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina käyttökustannuksina pidetään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:ssä mainittuja kustannuksia, toiselle kunnalle ja muulle julkiselle tai yksityiselle palvelujen tuottajalle suoritettavia korvauksia sekä tämän lain 17 b §:n mukaisia korvauksia. Käyttökustannusten vähennykseksi luetaan edellä mainitun lain 7 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset erät.

29 §

Sen lisäksi, mitä maataloustulolaissa (629/82) on maataloudesta saadun tulon kehittämisestä säädetty, voidaan saman lain 2 §:n mukaisessa neuvottelussa sopia myös siitä, missä määrin maatalousyrittäjien vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan järjestämisestä valtiolle aiheutuvat kustannukset otetaan huomioon maataloustulolain tarkoittamana tulona.

29 §

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lomakaudesta 1981/1982 alkaen lomapäivien lisäyksen edellyttämästä vuosittaisesta määrärahojen lisäyksestä luetaan maatalouden saamaksi tuloksi puolet ja muusta vuosiloma- ja sijaisaputoimintaan käytettävien määrärahojen vuosittaisesta lisäyksestä neljännes sekä vuoden 1985 alusta lukien viikkovapaatoimintaan käytettävien määrärahojen lisäys, ellei maataloustuloneuvotteluissa toisin sovita.

31 a §

Maatalousyritykseen, jossa on kaksi vuosilomaan oikeutettua maatalousyrittäjää, järjestetään lomitus niin, että yrittäjät voivat pitää vuosilomansa joko samana tai eri ajankohtana.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa säädetään, yrittäjien tulee pitää vuosilomansa samanaikaisesti, jos yrityksessä on vähemmän kuin kymmenen kotieläinyksikköä ja yrityksen muut olosuhteet huomioon ottaen yritystoiminnan häiriötön jatkuvuus voidaan turvata yhden lomittajan työpanoksella.

Jos yrittäjät ilmoittavat pitävänsä vuosilomansa eri ajankohtina, tulee toisen yrittäjän työskennellä yrityksen karjataloustehtävissä tai hankkia itselleen sijainen lomittajan avuksi oman tehtäväosuutensa suorittamiseksi.

Jos eri ajankohtina pidettävän vuosiloman aikana toinen yrittäjä ei ole edellä 3 momentissa tarkoitetulla tavalla huolehtinut oman tehtäväosuutensa suorittamisesta, katsotaan kummankin yrittäjän pitäneen vuosilomaa näin lomitettujen päivien osalta. Ellei sanottuja päiviä ole mahdollista katsoa vuosilomapäiviksi, peritään toiselta yrittäjältä se osuus lomituskustannuksista, jonka voidaan katsoa aiheutuneen hänen tehtäväosuutensa hoitamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään vuosiloman järjestämisestä ja pitämisestä, sovelletaan vastaavasti viikkovapaan järjestämiseen ja pitämiseen.

36 §

Valtioneuvostolla on oikeus määrätä maatalousyrittäjän vuosiloman ja viikkovapaan pituuksista toisinkin kuin tässä laissa säädetään sen mukaan kuin valtioneuvoston ja maataloustuottajain keskusjärjestöjen välisissä neuvotteluissa sovitaan.

(kumotaan)

31 a §

(kumotaan)

36 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

Mitä 1 momentissa säädetään lomautakunnan oikeudesta saada tietoja verotus- ja muilta viranomaisilta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

38 §

Maatalousyrittäjän pyynnöstä tai sovittuaan asiasta maatalousyrittäjän yhteisön kanssa lomautakunta voi, jollei se vaikeuta vuosiloma-, viikkovapaa- tai sijaisaputoiminnan järjestämistä, osoittaa maatalousyhtyeeseen muihinkin kuin tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua maatalouslomittajan.

Maatalousyrittäjän tai maatalousyrittäjän yhteisön on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvattava maatalouslomittajan palkasta, sosiaaliturvasta ja muista työsuhteen ehdoista kunnalle aiheutuvat todelliset kustannukset.

40 §

Lomautakunnan päätökseen, joka koskee oikeutta lomituspalveluihin, lomituspalvelujen kestoa taikka lomituspalveluista perittäviä maksuja tai korvauksia, saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muuhun lomautakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lääninhallituksen ja lääninoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa ha-

38 §

Lomautakunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä osoittaa 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua maatalouslomittajan maatalousyhtyeeseen muihinkin kuin tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin, jollei se vaikeuta niiden palvelujen järjestämistä, joista kunta on velvollinen huolehtimaan 18 §:n 1 momentin nojalla.

Maatalousyrittäjän on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvattava maatalouslomittajan palkasta, sosiaaliturvasta ja muista työsuhteen ehdoista kunnalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Jos maatalousyrittäjä käyttää 1 momentissa tarkoitettua palvelua lomitustuntimääränsä täydennykseksi 18 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti, hänen on maksettava palvelusta tuntimaksu, joka vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista lomittajan alinta peruspalkkaa lisättynä kahdella kokemuksellisella.

40 §

Lomautakunnan päätökseen, joka koskee oikeutta lomituspalveluihin, lomituspalvelujen kestoa taikka lomituspalveluista perittäviä maksuja tai korvauksia, saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muuhun lomautakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tämän lain 17 c §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus osoitetaan sen läänin lääninoikeudelle, jonka alueella edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu lomautakunta toimii.

Lääninoikeuden tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta va-

Voimassa oleva laki

kea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaussa on muutoin noudatettava, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) on säädetty. Valituskirja voidaan kuitenkin jättää lomautakunnalle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa lääninoikeudelle.

41 §

Valtion ja kunnan palveluksessa olevat, kunnan luottamushenkilöt *sekä* muut kunnan tehtäviä suorittavat taikka tämän lain mukaisen toiminnan järjestämisessä asiantuntijoina tai maatalouslomittajina toimivat henkilöt eivät saa ilmaista yksityistä tai perheen salaisuutta, josta he asemansa tai tehtävänsä perusteella tahi muuten ovat saaneet tietää.

Ehdotus

littamalla.

Muutoksenhaussa on muutoin noudatettava, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) *säädetään*. Valituskirja voidaan kuitenkin jättää lomautakunnalle tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, joiden tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa lääninoikeudelle.

41 §

Valtion ja kunnan palveluksessa olevat, kunnan luottamushenkilöt, muut kunnan tehtäviä suorittavat, *maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimihenkilöt* taikka tämän lain mukaisen toiminnan järjestämisessä asiantuntijoina tai maatalouslomittajina toimivat henkilöt eivät saa ilmaista yksityistä tai perheen salaisuutta, josta he asemansa tai tehtävänsä perusteella ovat saaneet tietää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Sen estämättä, mitä tämän lain 10 §:n 2 momentissa säädetään, lääninhallitukset huolehtivat ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneen toiminnan rahoitukseen liittyvistä lain 27 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Maatalousyrittäjän vuodelta 1995 pitämättä jääneeseen ja 33 §:n nojalla vuoden 1996 aikana pidettäväksi siirrettyyn vuosilomaan ja viikkovapaaseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä 31 päivään maaliskuuta 1996 asti.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin ja tämän lain voimaan tullessa jatkuviin lomituksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä.

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee tehdä sitä koskeva ilmoitus lomautakunnalle vuoden 1996 lomitusten osalta 31 päivään tammikuuta 1996 mennessä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä elokuuta 1992 annetun kuntien valtionosuuslain (688/92) 32 §:n
2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 §

Edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitun lain muita kuin 15 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä sovelletaan kuitenkin muihin kuin tässä laissa tarkoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin vuoden 1995 loppuun.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitun lain muita kuin 15 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä sovelletaan kuitenkin *maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) 23 §:ssä* tarkoitettuihin valtion korvauksiin vuoden 1996 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

